

Sygn. akt III Ca 16/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Gabriela Sobczyk (spr.)

Sędzia SO Marcin Rak

SR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska

Protokolant Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. C.

przeciwko Gminie R. i Powiatowi (...)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej Gminy R.

od wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 22 września 2016 r., sygn. akt I C 810/15

1. **odrzuca apelację w części zaskarżającej oddalenie powództwa w stosunku do pozwanego Powiatu (...);**
2. **oddala apelację w pozostałej części;**
3. **zasądza od pozwanej Gminy R. na rzecz powódki kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;**
4. **oddala wniosek pozwanego Powiatu (...) o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Maryla Majewska - Lewandowska SSO Gabriela Sobczyk SSO Marcin Rak

UZASADNIENIE

Powódka K. C. domagała się zasądzenia od Gminy R. oraz Powiatu (...) solidarnie kwoty 4300zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29.10.2014r.

odnośnie pierwszego pozwanego, a od 9.10.2014r. odnośnie drugiego pozwanego i obciążenia pozwanych solidarnie kosztami postępowania. wskazała, że wraz z mężem kupiła nieruchomość położoną w R. przy ulicy (...), do której nie było możliwości dojazdu. Decyzjami Prezydenta miasta R. z 8 lipca 2008r. oraz Starosty (...) z 22.09.2008r. wydano jej zgodę na budowę zjazdu z ulicy (...) do tej posesji. Powódka wywiodła, że obie decyzje zostały unieważnione, a zastosowanie się do ich zapisów naraziło ją na znaczne koszty i obciążenia, o których zwrot wniosła w niniejszym postępowaniu. Wskazała, że istota sprawy sprowadza się do tego, że nieruchomość powódki i jej męża nie graniczy z

drogą, dlatego nie mogła ona zrobić zjazdu do swej nieruchomości. Wskazała, że istniejąca droga dojazdowa wiodąca do (...) została przed nimi zamknięta tak, że nie mogli z niej korzystać.

W odpowiedziach na pozew pozwani Gmina R. i Powiat (...) wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na swą rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 22 września 2016r. Sąd Rejonowy w Raciborzu zasądził od pozwanej Gminy R. na rzecz powódki K. C. kwotę 4.070,90 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 października 2014 roku do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałej części, obciążył pozwaną Gminę R. w całości kosztami procesu powódki K. C., pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu, obciążył powódkę K. C. w całości kosztami procesu pozwanego Powiatu (...), pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 8 grudnia 2005 r. małżonkowie M. C. i K. C. nabyli od Gminy R. zabudowaną działkę nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Raciborzu prowadził księgę wieczystą nr (...). Nieruchomość ta była zabudowana budynkiem mieszkalnym jednorodzinny. W dniu 8 lipca 2008 roku Prezydent Miasta R. zezwolił K. C. w drodze decyzji administracyjnej na lokalizację zjazdu indywidualnego i placu manewrowego z ul. (...) na działkę nr (...). W decyzji zastrzeżono, że wygaśnie jeżeli w ciągu 3 lat od daty jej wydania zjazd nie zostanie zbudowany. Ponadto zgodnie z treścią decyzji przed rozpoczęciem robót K. C. zobowiązana była uzyskać pozwolenie na budowę.

Po uzyskaniu decyzji Prezydenta Miasta R. z dnia 08 lipca 2008 roku K. C. zleciła K. K. sporządzenie projektu budowlanego. 22 września 2008 roku Starosta (...) zatwierdził decyzją administracyjną projekt budowlany i udzielił pozwolenia K. C. na budowę zjazdu indywidualnego i placu manewrowego z ul. (...) na działkę nr (...) zgodnie z projektem K. K..

W związku z uzyskaniem opisanych decyzji o zezwoleniu na lokalizację zjazdu indywidualnego i placu manewrowego oraz decyzji zatwierdzającej projekt budowlany K. C. poniosła koszty w wysokości 375,60 zł, na które składały się koszty wyrysów z mapy ewidencyjnej (34,36 zł), wypisu z rejestru gruntów (10,80 zł), koszty opłaty skarbowej (155 zł), koszty odbitki z mapy orientacyjnej i wypisu z rejestru gruntów (58,92 zł), koszt wypisu z rejestru gruntów (12 zł), koszty map i kserokopii (34,52 zł), koszty uzgodnienia usytuowania projektu sieci uzbrojenia terenu (70 zł). W dniu 23 czerwca 2010 roku K. C. rozpoczęła budowę zjazdu, który wykonała zgodnie z decyzjami Prezydenta Miasta R. z dnia 08 lipca 2008 roku i Starosty (...) z dnia 22 września 2008 roku. W związku z budową zjazdu K. C. poniosła koszt wykonania robót naprawczych i pomocniczych w kwocie 2.695,30 zł oraz koszt sporządzenia projektu budowlanego, którego ceny rynkowe wahają się do 1.000 zł do 1.500 zł.

Decyzją z dnia 10 lutego 2014 roku Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, na podstawie art. 156 § 1 pkt 2) k.p.c., uchylił w całości i stwierdził nieważności decyzji Starosty (...) z 22 września 2008 roku wskazując w uzasadnieniu decyzji, że zamierzenie inwestycyjne K. C. jest niezgodne z przeznaczeniem terenu, na którym zostało zaprojektowane, co stanowi rażące naruszenie art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane.

Decyzją z dnia 18 września 2014 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze w K., na podstawie art. 156 § 1 pkt 2) k.p.c., stwierdziło nieważność decyzji Prezydenta Miasta R. z dnia 08 lipca 2008 roku w sprawie zezwolenia K. C. na lokalizację zjazdu indywidualnego i placu manewrowego z ul. (...) na działkę nr (...). W uzasadnieniu decyzji wskazano, że działka nr (...) nie przylega do ul. (...), a przez zjazd rozumie się połączenie drogi publicznej z nieruchomością położoną przy drodze. W związku z tym Prezydent Miasta R. nie mógł wydać decyzji ustalającej lokalizację zjazdu indywidualnego z drogi publicznej na opisaną działkę, przez co jego decyzja zapadła z rażącym naruszeniem prawa.

W dniu 27 maja 2015 roku Rada Miasta R. zatwierdziła zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego także teren działki nr (...), dopuszczające na obszarze objętym planem systemu komunikacji, w tym drogi wewnętrzne, dojścia, dojazdy, miejsca parkingowe, ciągi piesze i rowerowe.

W dniu 16 lipca 2015 roku Gmina R. ustanowiła na czas nieoznaczony nieodpłatną służebność gruntową na nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Raciborzu prowadzi księgę wieczystą nr (...) na rzecz każdorazowego

właściciela działki nr (...) polegającą na prawie przejazdu i przechodu w celu zapewnienia dostępu i swobodnego korzystania z nieruchomości położonej na działce (...).

Pismem z dnia 26 września 2015 roku, doręczonym Gminie R. w dniu 30 września 2014 roku, K. C. wezwała Gminę R. do zapłaty odszkodowania za wykonanie zjazdu z ul. (...) do działki (...) w kwocie 4.300,00 złotych.

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że pozwany Powiat (...) nie posiada legitymacji biernej niniejszej sprawie. Wskazał, że powódka opierała swe roszczenie względem Powiatu (...) na stwierdzeniu, że działanie Starosty (...) polegające na wydaniu z rażącym naruszeniem prawa decyzji z 22 września 2008 roku zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia powódce na budowę zjazdu indywidualnego i placu manewrowego pozostawało w adekwatnym związku z przyczynowym z powstałą u niej szkodą w postaci konieczności poniesienia kosztów związanych z budową.

Sąd Rejonowy odwołał się do treści art. 80 ust. 1 pkt 1, 81 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku prawo budowlane (t. j.: Dz. U. z 2016 roku, poz. 690 – zwana dalej: „u.p.b.”), wskazując, że zgodnie z nimi zadania administracji architektoniczno – budowlanej wykonuje m.in. starosta. Zadania starosty we wskazanym zakresie są zadaniami z zakresu administracji rządowej. Analizując przepisy prawa budowlanego oraz przepisy o przekazaniu kompetencji pomiędzy organami administracji Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że wydając decyzję zatwierdzającą projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę starosta wykonuje zadanie z zakresu administracji rządowej, a zatem nie działa w imieniu powiatu, ale jako stacio fisci Skarbu Państwa. Tym samym z uwagi zatem na fakt, że we wskazanym zakresie powódka pozwała zamiast Skarbu Państwa – Starosty (...) Powiat (...) uznał, że Powiat (...) nie ma w niniejszym postępowaniu biernej legitymacji procesowej, co spowodowało oddalenie powództwa wobec niego.

W konsekwencji Sąd Rejonowy obciążył powódkę kosztami poniesionymi w postępowaniu przez tego pozwanego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 109 § 1 i 2 k.p.c., pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie – stosownie do art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c. – referendarzowi sądowemu.

Odnosząc się do powództwa K. C. w pozostałym zakresie Sąd rejonowy wskazał na treść art. 417¹ § 2 k.c., zgodnie z którym, jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Odnosi się to również do wypadku, gdy prawomocne orzeczenie lub ostateczna decyzja zostały wydane na podstawie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą.

Sąd rejonowy powołał poglądy zgodnie z którymi przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 417¹ § 2 k.c. są: wydanie niezgodnego z prawem prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji oraz pozostawanie szkody w związku przyczynowym z faktem wydania orzeczenia lub decyzji (M. Safjan, K.J. Matuszyk: „Odpowiedzialność odszkodowawcza władzy publicznej”, Warszawa 2009, str. 92.). Konieczne jest dodatkowo, aby niezgodność z prawem prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji została stwierdzona we właściwym postępowaniu. Owym „właściwym postępowaniem” w rozumieniu art. 417¹ § 2 KC jest w stosunku do decyzji administracyjnych wznowienie postępowania administracyjnego (art. 145–152 k.p.a.) oraz stwierdzenie nieważności decyzji (art. 156–159 k.p.a.) [tak: E. G. [red.:] Komentarz do art. 417¹ kodeksu cywilnego, LEGALIS 2016, teza X.4.]. podniósł, że tożsamy pogląd został również wyrażony w orzecznictwie sądów powszechnych, gdzie podnosi się, że ustaleniu niezgodności z prawem ostatecznych decyzji administracyjnych służą następujące prejudykaty: 1) decyzja wydana wskutek wznowienia postępowania (art. 145-152 k.p.a.); 2) decyzja wydana w postępowaniu o stwierdzenie nieważności decyzji (art. 156 k.p.a.), oraz 3) orzeczenie sądu administracyjnego uwzględniające skargę na decyzję (art. 145 p.p.s.a.).

Sąd rejonowy podniósł ponadto, że przez szkodę, o jakiej mowa w art. 417¹ k.c. rozumie się jako „każdy uszczerbek majątkowy lub niemajątkowy, dotyczący osobę bez prawnego usprawiedliwienia” (R. L. de B.: (...), L. 1939, P. 1999, s. 229).

Odnosząc się do związku przyczynowego między działaniem organu władzy publicznej a szkodą. Sąd Rejonowy wskazał, że musi on mieć charakter adekwatny, co oznacza, że szkoda będzie zwykłym następstwem niedozwolonego czynu organu władzy publicznej (W. Dubis: Komentarz do art. 415 kodeksu cywilnego [w:] E. Gniewek [red.]: Kodeks cywilny. Komentarz do art. 1-534. Tom I, Warszawa 2004, s. 1018).

Wskazał, że w literaturze wskazuje się dodatkowo na tzw. koncepcję ekwiwalencji (warunku sine qua non). Podnosi się, że „uznaje ona za przyczyny skutku te zdarzenia, przy odpadnięciu których skutek nie wystąpiłby.

Odnosząc te rozważania teoretyczne na grunt niniejszej sprawy Sąd Rejonowy wskazał, że Samorządowe Kolegium Odwoławcze w K. stwierdziło nieważność decyzji Prezydenta Miasta R. w sprawie zezwolenia K. C. na lokalizację zjazdu indywidualnego i placu manewrowego z ul. (...) na działkę nr (...). Tym samym spełniona jest przesłanka stwierdzenia niezgodności z prawem decyzji we właściwym postępowaniu (art. 157 § 1 k.p.a. w zw. z art. 17 pkt 1 k.p.a. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.). wskazał, że bez znaczenia jest przy tym dla oceny przesłanek z art. 417¹ k.c. przyczyna stwierdzonej nieważności jak też ewentualny fakt wady projektu budowlanego, jeżeli tylko wada ta nie stanowiła o nieważności decyzji (jak w przedmiotowym postępowaniu).

Podniósł też, że wskutek wydania przez Prezydenta Miasta R. niezgodnej z prawem decyzji administracyjnej poniosła szkodę, której rozmiar należy ocenić. Powódka poniosła koszty w wysokości 375,60 zł tytułem wydatków na mapy, wyrisy, czy opłaty skarbowe. Dodatkowo poniosła ona także wydatki związane z wykonaniem robót naprawczych oraz koszty pomocnicze w kwocie 2.695,30 zł, a ponadto koszty sporządzenia projektu budowlanego. Te ostatnie koszty Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o art. 322 k.p.c., wskazując, że z opinii biegłego sądowego w zakresie budownictwa drogowego wynika, że rynkowe koszty takiego projektu wahają się w kwocie 1000-1500 zł. Sąd Rejonowy przyjął zatem, że koszt sporządzenia takiego projektu w niniejszej sprawie wynosi 1.000 zł kierując się zasadą doświadczenia życiowego, zgodnie z którą osoba zlecająca wykonanie takiego projektu dąży do maksymalnego obniżenia kosztów jego uzyskania. Dodatkowo podniósł, że powódka nie wykazała (zgodnie z regułą art. 6 k.c.), że poniosła na wskazany projekt budowlany wydatki wyższe od tych, które przyjął Sąd Rejonowy. Dlatego Sąd Rejonowy uznał, że suma szkody poniesionej przez powódkę wynosiła 4.070,90 zł (2.695,30 zł + 375,60 zł + 1.000 zł).

Sąd Rejonowy uznał, że poniesiona przez powódkę szkoda pozostawała w związku przyczynowym z faktem wydania decyzji Prezydenta Miasta R., działającego w imieniu pozwanej Gminy R. w przedmiocie zezwolenia na lokalizację zjazdu indywidualnego i placu manewrowego. Ten związek przyczynowy miał przy tym charakter adekwatny, stanowiący normalne następstwo wydania decyzji w imieniu Gminy R.. Wydanie w imieniu Gminy R. opisanej decyzji skutkowało przystąpieniem przez powódkę do czynności związanych z realizacją inwestycji przewidzianej w przedmiotowej decyzji. Normalnym następstwem wydania decyzji zezwalającej na lokalizację inwestycji jest przystąpienie do jej realizacji. Co więcej, wydanie takiej decyzji jest koniecznym warunkiem do tego, aby inwestycja mogła zostać zrealizowana w sposób zgodny z prawem. Poniesione przez powódkę, a opisane wyżej, wydatki w ocenie Sądu Rejonowego pozostają w bezpośrednim związku z wydaną decyzją. Służyły one bowiem realizacji inwestycji będącej przedmiotem zezwolenia, nie wykraczały poza konieczne wydatki związane z realizacją inwestycji. Zatem poniesione przez powódkę wydatki stanowiły szkodę wywołaną przez wydanie niezgodnej z prawem decyzji administracyjnej. Wskazał, że w decyzji z 8 lipca 2008 roku wyraźnie wskazano na konieczność uzyskania przez powódkę projektu budowlanego. Sąd Rejonowy wskazał, że szkoda poniesiona przez powódkę nie wystąpiłaby, gdyby w imieniu Gminy R. nie wydano opisanej decyzji administracyjnej. Realizacja inwestycji w postaci budowy zjazdu indywidualnego i plac manewrowego dla swej zgodności z prawem wymaga uzyskania ważnego zezwolenia w drodze decyzji administracyjnej (art. 29 ust. 1 ustawy z 21 marca 1985 roku o drogach publicznych [t. j.: Dz. U. z 2016 roku, poz. 1440]). Nieuzyskanie takiej decyzji nie spowodowałoby rozpoczęcia inwestycji, z którą wiążą się poniesione przez powódkę wydatki. Ponadto Sąd Rejonowy wskazał, że skutek w postaci poniesienia przez powódkę wydatków wystąpiłby także wówczas, gdyby niezgodna z prawem decyzja wydana przez pozwaną Gminę R. wygasła, co nie miało miejsca w niniejszej sprawie.

Wskazał Sąd Rejonowy, że nieważność decyzji administracyjnej opiera się na konstrukcji „unieważnialności” decyzji z mocą wsteczną (art. 156 k.p.a.), z chwilą uprawomocnienia się decyzji stwierdzającej nieważność owej wadliwej decyzji skutki faktyczne – które dotąd były uznawane za skutki prawne – przestają mieć taki charakter, co otwiera drogę do nowej oceny materialnoprawnej tych faktów, które powstały na podstawie unieważnionej decyzji.

Sąd Rejonowy wskazał, że w niniejszej sprawie pozwana Gmina R. nie wykazała, że opisana decyzja Prezydenta Miasta R. wygasła. Nie została bowiem wydana decyzja stwierdzająca jej wygaśnięcie w oparciu o art. 29 ust. 5 ustawy o drogach publicznych w zw. z art. 162 § 1 pkt 2 k.p.a. (z tego powodu Sąd oddalił – na podstawie art. 227 k.p.c. jako niemających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia - wnioski pozwanej Gminy R. o zobowiązanie powódki do przedłożenia dziennika budowy na okoliczność okresu, do jakiego powódka mogła wykonać zjazd i przyczyn jego niewykonania oraz wnioski dowodowy o dopuszczenie zeznań świadka K. K. na okoliczność budowy zjazdu indywidualnego). Co więcej, stwierdzenie nieważności decyzji zezwalającej na budowę zjazdu i placu manewrowego uniemożliwia stwierdzenie wygaśnięcia takiej decyzji.

Sąd Rejonowy wskazał, że szkoda w przedmiotowym postępowaniu wystąpiłaby także mimo ewentualnych wad projektu budowlanego i to na skutek wydania przez Gminę R. opisanej, niezgodnej z prawem decyzji. Zauważył, że projekt ten został wydany w oparciu o decyzję pozwanej Gminy R. zezwalającej na lokalizację inwestycji w miejscu, w którym inwestycja taka nie mogła powstać. Sąd Rejonowy zauważył, że to przesądziło o wadliwości projektu gdyż wadliwość projektu stwierdzona decyzją Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego (k. 33 rewers akapit 4) wywołana była umiejscowieniem inwestycji w przedmiotowym miejscu w sposób naruszający prawo (§ 16 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego).

Sąd Rejonowy tym samym uznał, że wydanie przez Prezydenta Miasta R. w imieniu Gminy R. zapadłej z rażącym naruszeniem prawa decyzji z dnia 8 lipca 2008 roku stanowiło bezpośrednią przyczynę opisanej szkody poniesionej przez powódkę.

Wskazał przy tym, że bez znaczenia dla omawianego zagadnienia miały kwestie wiedzy powódki na temat istnienia alternatywnych dróg dojazdu z jej posesji do drogi publicznej, albowiem powódka realizując inwestycję w postaci budowy zjazdu i placu manewrowego realizowała swoje prawo do budowy, będące przejawem jej uprawnień właścicielskich do posiadanej nieruchomości, tj. zapewnienia w oparciu o obowiązujące przepisy dojazdu do nieruchomości. Powódka mogła zgodnie z prawem starać się o zapewnienie dla swej nieruchomości alternatywnych sposobów dojazdu do swojej nieruchomości poza istniejącymi. Wyrządzenie jej przy tym szkody w trakcie podejmowania takich działań nie może zostać uznane za nieobjęte hipotezą art. 417¹ k.c. tylko dlatego, że posiadała już dojazd do swojej nieruchomości. Z powyższych względów Sąd oddalił na podstawie art. 227 k.p.c. - jako niemających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia - wnioski dowodowe zmierzające do ustalenia dostępu nieruchomości do drogi publicznej.

Z tych powodów Sąd Rejonowy, na podstawie powołanych powyżej przepisów prawa oraz art. 361 § 1 k.c., zasądził od pozwanej Gminy R. na rzecz powódki K. C. kwotę 4.070,90 zł tytułem odszkodowania za wydanie niezgodnej z prawem decyzji administracyjnej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 października 2014 roku do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie, w którym powódka nie wykazała wysokości szkody oraz w zakresie wyższych odsetek, powództwo oddalił. Rozstrzygnięcie o zasądzeniu odsetek oparł o art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. w związku z wezwaniem od zapłaty z dnia 29 września 2014 roku.

Wskazał, że również przed 01 stycznia 2016 roku ustawodawca w art. 481 § 1 i 2 k.c. przewidział odsetki za czas opróżnienia, które nazwane były odsetkami ustawowymi. Według aktualnego stanu prawnego ustawodawca w art. 481 § 1 i 2 k.c. przewiduje również odsetki za czas opóźnienia, nazywając je odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Według art. 56 ustawy z dnia 09 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1530), która wprowadziła zmianę nazewnictwa odsetek za czas opóźnienia z „odsetki ustawowe” na „odsetki ustawowe za opóźnienie”, wynika,

że do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Orzeczenie o kosztach procesu Sąd Rejonowy oparł na art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 109 § 1 i 2 k.p.c., pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie – stosownie do art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c. – referendarzowi sądowemu.

Apelację od tego wyroku wniosła pozwana Gmina R., domagając się uchylenia i zmiany wyroku z całości poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Raciborzu oraz zasądzenia kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Zarzuciła naruszenie prawa materialnego, a to art. 417¹§2kc poprzez jego błędną wykładnię, art. 417¹kc poprzez jego błędną wykładnię, art. 361§1 i 2kc w zw. z art. 481§1 i 2 kc poprzez jego błędną wykładnię. Zarzuciła też naruszenie art. 80 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo budowlane poprzez błędną jego wykładnię, art. 4 ust.1 pkt 11 w art. 38 ust.1 ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (j. t. z 2016 poz.814 z późn. zm.) poprzez ich niezastosowanie. Zarzuciła też naruszenie przepisów prawa procesowego a to art.233kpc polegające na dokonaniu oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego z pominięciem dyrektywy wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i jego dowolną ocenę poprzez ustalenie, że odpowiedzialność za szkodę ponosi pozwana Gmina R., a Powiat (...) nie ponosi odpowiedzialności.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Pozwany Powiat (...) wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od skarżącej na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja w części dotyczącej kwestionowania rozstrzygnięcia o oddaleniu powództwa w stosunku do Powiatu (...) nie mogła być przedmiotem merytorycznego rozpoznania. Pozwana nie miała bowiem interesu (gravamenu) w zaskarżeniu tego rozstrzygnięcia. Kwestią tą zajmował się Sąd Najwyższy. W uchwale 7 sędziów z dnia 15.05.2014r., sygn. akt III CZP 88/13, wskazał, że pokrzywdzenie orzeczeniem jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania tego środka. Natomiast w postanowieniu z dnia 1 kwietnia 2003r. II CKN 1413/00 wskazał, że współpозwanemu w procesie nie przysługuje prawo zaskarżenia wyroku w części oddalającej powództwo (w całości lub w części) w stosunku do pozostałego pozwanego także wówczas, gdy uwzględnienie powództwa (w całości lub w części) w stosunku do innego pozwanego mogłoby mieć wpływ na zakres odpowiedzialności tego skarżącego. Zaskarżenie wyroku w części oddalającej powództwo względem innych pozwanych może nastąpić tylko przez powoda. W pełni podzielając wskazane poglądy Sądu Najwyższego Sąd Okręgowy uznał apelację we wskazanej części za niedopuszczalną. Jako taka podlegała ona odrzuceniu na podstawie art. 373kpc w zw. z art. 370 kpc.

Tym samym nie podlegały merytorycznemu rozpoznaniu zawarte w apelacji zarzuty naruszenia art. 80 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo budowlane jako dotyczące odrzuconej apelacji. dodatkowo nie mógł być przedmiotem rozpoznania zarzut naruszenia art.233kpc skoro zmierzał do wykazania wadliwości ustalenia Sądu Rejonowego co do tego, że Powiat (...) nie ponosi odpowiedzialności za szkodę.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów apelacji Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności uznał niezasadność zarzutu naruszenia art. 233kpc w stosunku do pozwanej Gminy R.. Poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia opierają się na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym i szczegółowo nie zostały zakwestionowane przez pozwaną. Pozwana nie wskazała ponadto na czym polega zarzucane naruszenie prawa procesowego przez Sąd I instancji. dokonując w granicach złożonego zarzutu oceny procedowania przez Sąd Rejonowy Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że przy wydaniu zaskarżonego orzeczenia nie został naruszony art. 233kpc. dokonując oceny materiału sprawy Sąd postąpił

zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów. Brak zawarcia w apelacji szczegółowych zarzutów co do sposobu w jaki Sąd I instancji naruszył art. 233kpc powoduje niemożność uznania zgłoszonego zarzutu za uzasadniony.

Nie zasługuje też na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 417¹kc, w tym jego §2. Również w odniesieniu do tego przepisu apelacja nie zawiera szczegółowego przytoczenia wadliwości zaskarżonego rozstrzygnięcia. Podnieść należy, że w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy szczegółowo odniósł się do przesłanek odpowiedzialności jednostki samorządu terytorialnego na podstawie art.417¹§2 kc. Rozważania te Sąd Okręgowy w pełni akceptuje, uznając że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej wykładni przepisu prawa, ale i prawidłowej subsumcji stanu faktycznego do jego treści.

Odnosząc się do istnienia związku przyczynowego pomiędzy wydaniem decyzji przez pozwaną, której nieważność została stwierdzona, a szkodą powódki, Sąd Okręgowy uznał, że poczynione w tym zakresie rozważania Sądu Rejonowego w pełni zasługują na akceptację.

Warunkiem zgodnego z prawem podjęcia czynności inwestycyjnych związanych z wykonaniem dojazdu do posesji powódki było uzyskanie stosownych decyzji administracyjnych. Pozwana na wniosek powódki wydała decyzję z 8 lipca 2008r., GM .IX. 7045-29/08 , co do której stwierdzono jej nieważność. W decyzji tej wskazano na konieczność wykonania projektu budowlanego oraz decyzji o pozwoleniu na budowę. wydanie tejże decyzji rozpoczęło proces inwestycyjny powódki i spowodowało powstanie po jej stronie kosztów, których nie poniosłaby, gdyby pozwana gmina wydała w kwestii lokalizacji zjazdu decyzję negatywną.

Tym samym pomiędzy szkodą powódki a wydaniem przez pozwaną wskazanej decyzji zaistniał normalny związek przyczynowy, o którym mowa w art. 361§1 i 2 kc. Uznać zatem tym samym należało zarzut apelacji w tym zakresie za chybiony.

W odniesieniu do podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 481§1 i 2 kc, apelująca nie przytoczyła żadnych szczegółów. Analiza zgromadzonego w sprawie materiału doprowadziła Sąd Okręgowy do wniosku, że skoro pozwana pismem z dnia 28 października 2014r. odpowiedziała na skierowane do niej wezwanie do przeprowadzenie postępowania ugodowego, w którym wymieniono kwotę jakiej zapłaty domagała się powódka, to od dnia następnego z całą pewnością pozostawał w opóźnieniu z zapłatą odszkodowania.

Z tych przyczyn, uznając apelację za niezasadną, Sąd Okręgowy w stosunku do pozwanej Gminy R. apelację oddalił na podstawie art. 385kpc.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 98§1i3kpc w zw. z art. 99 kpc, zasądzając od pozwanej Gminy koszty zastępstwa procesowego powódki. Ich wysokość ustalono na podstawie § 2 pkt 3 w zw z §10 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804) w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia apelacji.

Jednocześnie na podstawie art. 98§1kpc w zw. z art. 391§1 kpc oddalono wniosek pozwanego Powiatu (...) o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego od skarżącej jako drugiej z pozwanych, uznając że nie znajduje on uzasadnienia w treści tego przepisu, stanowiącego o obowiązku zwrotu kosztów przez stronę przegrywającą przeciwnikowi. Ustawodawca nie przewidział bowiem możliwości zwrotu kosztów pomiędzy osobami występującymi w procesie po tej samej stronie (w tym przypadku pomiędzy pozwanymi). Z tych powodów orzeczono jak w sentencji.

SSR(del.)Maryla Majewska-Lewandowska SSO Gabriela Sobczyk SSO Marcin Rak